

Vyloučení společníka

Jelikož je vyloučení ze společnosti (případně družstva) krajním řešením, musí být společníku (členu družstva) nejprve dána možnost, aby své povinnosti (jejichž neplnění může být důvodem vyloučení ze společnosti či družstva) splnil alespoň dodatečně. Současně musí být upozorněn na možný následek, bude-li v porušování svých (konkrétně vymezených) povinností nadále pokračovat. Rozdíl spočívá pouze v tom, že výzva podle § 149 obch. zák. (oproti výstraze podle § 231 odst. 4 obch. zák.) musí mít písemnou formu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3243/2012, ze dne 18.2.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky S. s. r. o., se sídlem v H.n.S., zastoupené JUDr. M.Š., advokátem, se sídlem ve S., za účasti V. Š., zastoupeného JUDr. J.K., advokátem, se sídlem v Č.T., o vyloučení V. Š. ze společnosti, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 54 Cm 72/2010, o dovolání navrhovatelky proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. března 2012, č. j. 7 Cmo 437/2011-71, tak, že dovolání se v části, v níž směřuje proti druhému výroku usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. března 2012, č. j. 7 Cmo 437/2011-71, odmítá, ve zbytku se dovolání zamítá.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 12. července 2011, č. j. 54 Cm 72/2010-56, vyloučil V. Š. ze společnosti S. s. r. o. (dále jen „společnost“) [výrok I.] a rozhodl o nákladech řízení [výrok II.].

Soud prvního stupně vyšel z toho, že:

1/ V. Š. a Ing. M. K. podali dne 19. září 2007 návrh na zrušení společnosti z důvodu podle § 68 odst. 6 písm. a/ zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“).

2/ Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 26. října 2007, sp. zn. 44 Cm 183/2007, návrhu vyhověl a společnost zrušil s likvidací, k odvolání společnosti a jejích společníků však bylo toto rozhodnutí zrušeno usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 3. března 2009, č. j. 14 Cmo 115/2008-175, s tím, že společnost neporušila žádnou povinnost.

3/ Dopisem ze dne 4. srpna 2009 byl V. Š. společností vyzván, aby se zdržel jednání, kterým by společností způsobil škodu a poškozoval její dobré jméno, a byl upozorněn na možnost vyloučení ze společnosti.

4/ V. Š. a Ing. K. na návrhu na zrušení společnosti přesto setrvali, tento byl následně 14. září 2009 soudem zamítnut.

5/ Vzhledem k nezájmu V. Š. ukončit svou účast ve společnosti dohodou schválila valná hromada společnosti dne 30. června 2010 podání návrhu na vyloučení jmenovaného ze společnosti podle § 149 obch. zák.

Soud prvního stupně - poukazuje na skutečnost, že návrh na zrušení společnosti byl „v zásadě bezdůvodný“, když společníci i přes nekonání valné hromady přijímali rozhodnutí postupem dle § 130 obch. zák. mimo valnou hromadu - konstatoval, že V. Š. tímto „až šikanózním návrhem“, jenž podal, aniž by se situaci snažil řešit uvnitř společnosti, a na němž trval, přestože byl vyzván k zanechání činností poškozujících dobré jméno společnosti, závažným způsobem porušil své povinnosti.

Vzhledem k tomu, že tak činil i přes výzvu ze dne 4. srpna 2009, ve které byl upozorněn i na možnost vyloučení ze společnosti, a s ohledem na to, že s vyloučením souhlasili společníci, jejichž vklad představuje alespoň jednu polovinu základního kapitálu společnosti, rozhodl soud podle § 149 obch. zák. o vyloučení V. Š. ze společnosti.

Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením k odvolání V. Š. změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh na vyloučení společníka zamítl (výrok první), a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (výrok druhý).

Odvolací soud zdůraznil, že výzva, která musí předcházet podání návrhu na vyloučení společníka ze společnosti s ručením omezeným, je „kogentně stanoveným předpokladem pro postup soudu dle § 149 obch. zák.“ Výzva musí být konkrétní a k vyloučení společníka může dojít pouze pro porušení těch konkrétních povinností, které byly výzvou řádně vytčeny. Předpoklady pro vyloučení jsou pak dány tehdy, jestliže společník ani přes výzvu společnosti od porušování svých povinností neupustil a současně byl písemně upozorněn na následky, které jsou s dalším porušováním dané povinnosti spojeny (možnost vyloučení ze společnosti soudem).

Na tomto základě odvolací soud dovedl, že i když zákon náležitosti výzvy výslovně neuvádí, z jejího účelu vyplývá, že musí obsahovat alespoň (skutkové) vymezení povinnosti společníka, jejíhož porušení se společník společnosti dopouští. To se v posuzovaném případě nestalo.

Dopis ze dne 4. srpna 2009 obsahuje toliko výzvu společnosti k náhradě škody spočívající v nákladech řízení ve sporech, které V. Š. vedl jménem společnosti proti společníkům M. Š. a M. S., citaci obecného čl. XV. společenské smlouvy o možnosti společnosti domáhat se vyloučení společníka u soudu a text „Žádáme Vás, abyste se zdržel jednání, kterým by byla společnosti způsobena další škoda, a také jednání, kterým byste poškozoval dobré jméno společnosti. Pokud tak neučiníte, bude podán návrh na Vaše vyloučení ze společnosti.“ Společnost se přitom domáhala vyloučení V. Š. z důvodu pokračování v řízení o jejím zrušení s likvidací i přes stanovisko odvolacího soudu v zrušujícím usnesení a po předmětné výzvě.

Odvolací soud uzavřel, že dopis společnosti ze dne 4. srpna 2009 nelze mít za kvalifikovanou výzvu před podáním návrhu na vyloučení společníka ze společnosti s ručením omezeným podle § 149 obch. zák.

Navrhovatelka napadla (výslovně oba výroky) usnesení odvolacího soudu dovoláním, odkazujíc co do přípustnosti na § 237 odst. 1 písm. a/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), uplatňujíc přitom dovolací důvody dle § 241a odst. 2 písm. b/ a odst. 3 o. s. ř. a navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolatelka namítá, že samotný dopis ze dne 4. srpna 2009 je označen jako „Výzva k náhradě škody s upozorněním na možnost vyloučení ze společnosti“, obsahuje vymezení důvodu pro vyloučení, tj. že v důsledku jednání V. Š. vznikla dovolatelce škoda, obsahuje výzvu k náhradě škody a upozornění na možnost vyloučení ze společnosti.

Podle dovolatelky z návrhu na vyloučení nevyplývá, že by se tak mělo stát jen pro pokračování V. Š. v řízení o zrušení společnosti s likvidací. Z výzvy vyplývá, že je vyzván k tomu, aby se zdržel jednání, kterým způsobuje společnosti škodu a kterým by poškodil dobré jméno společnosti. Dovolatelka „je přesvědčena, že nemůže existovat závažnější porušení povinností vyplývajících ze společenské smlouvy než to, že se společník domáhá soudní cestou bezdůvodného zrušení společnosti a její likvidace, a je nepochybné, že svým jednáním poškodil dobré jméno společnosti.“

V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti druhému výroku napadeného usnesení o nákladech řízení

před soudy obou stupňů, není dovolání objektivně přípustné (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 874/2001, uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek); Nejvyšší soud je proto odmítl.

Dovolání proti měnícímu rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.; není však důvodné.

Z ustanovení § 149 obch. zák. se podává, že společnost s ručením omezeným se může domáhat u soudu vyloučení společníka, který porušuje závažným způsobem své povinnosti, ačkoliv k jejich plnění byl vyzván a na možnost vyloučení byl písemně upozorněn. S podáním tohoto návrhu musí souhlasit společníci, jejichž vklady představují alespoň jednu polovinu základního kapitálu. Ustanovení § 113 odst. 4 tím není dotčeno. Ustanovení § 113 odst. 5 a 6 platí obdobně.

V usnesení ze dne 21. prosince 2010, sp. zn. 29 Cdo 4002/2009, uveřejněném pod číslem 91/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, jež je veřejnosti dostupné, stejně jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího soudu přijatá po 1. lednu 2001, i na webových stránkách tohoto soudu, Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož výstraha, daná členovi družstva podle ustanovení § 231 odst. 4 věty první obch. zák., musí obsahovat alespoň (skutkové) vymezení členské povinnosti, jejíhož porušení se člen družstva dopouští, jakož i konkrétní označení následků, které jsou s dalším porušováním dané povinnosti spojeny (možnost vyloučení z družstva).

Uvedený závěr se obdobně prosadí i v poměrech společnosti s ručením omezeným při výkladu ustanovení § 149 obch. zák. (k tomu srov. i důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 4405/2010, které je veřejnosti dostupné na jeho webových stránkách), neboť účel výzvy dle § 149 obch. zák. i výstrahy dle § 231 odst. 4 obch. zák. je stejný. Jelikož je vyloučení ze společnosti (případně družstva) krajním řešením (ultima ratio), musí být společníku (členu družstva) nejprve dána možnost, aby své povinnosti (jejichž neplnění může být důvodem vyloučení ze společnosti či družstva) splnil alespoň dodatečně. Současně musí být upozorněn na možný následek, bude-li v porušování svých (konkrétně vymezených) povinností nadále pokračovat. Rozdíl spočívá pouze v tom, že výzva podle § 149 obch. zák. (oproti výstraze podle § 231 odst. 4 obch. zák.) musí mít písemnou formu.

Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že nevyzvala-li dovolatelka V. Š. ke zdržení se konkrétního jednání, v němž spatřovala závažné porušení povinnosti společníka a pro které podala návrh na jeho vyloučení, není dopis ze dne 9. srpna 2009 řádnou výzvou ve smyslu § 149 obch. zák.

Obecná výzva ke zdržení se jednáním, kterým by byla společnosti způsobena další škoda a kterým by bylo poškozováno dobré jméno společnosti, nevymezuje dostatečně (resp. nijak) konkrétní jednání, kterým se měl jmenovaný dopustit porušení povinnosti společníka. V projednávané věci je přitom jinak zcela zřejmé, že jednáním, od kterého V. Š. dle dovolatelky i přes výzvu neupustil, je vedení řízení o zrušení společnosti s likvidací. Nejvyšší soud proto ve shodě s odvolacím soudem uzavírá, že jeden z předpokladů pro to, aby soud mohl rozhodnout o vyloučení V. Š. ze společnosti, nebyl naplněn.

Za této situace odvolací soud rovněž správně uzavřel, že již dále nebylo možné zabývat se tím, zda jmenovaný porušil konkrétní povinnost, či nikoli a zda s podáním návrhu souhlasili společníci, jejichž vklady představovaly alespoň polovinu základního kapitálu.

Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů a jejich obsahového vymezení správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, přičemž Nejvyšší soud neshledal ani jiné vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání proti prvnímu výroku usnesení odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty

před středníkem o. s. ř. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř., když dovolání navrhovatelky bylo z části odmítnuto a z části zamítnuto, V. Š. však podle obsahu spisu v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)